

χετο ἀπρόοπτον τι ὅπως συμβάν, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια παραλείπουσιν οἱ ἱστοριογράφοι, ὡς ἀσχετὰ πρὸς τὸ θέμα των, ἀλλὰ τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ διαφύγῃσι τῆς προσοχῆς ἐνὸς μυθιστοριογράφου.

Ἡ Ἰωάννα τῆς Πορτογαλλίας διεκρίνετο ὡς μία ἐκ τῶν περιεκλληστέων ποιγκηπισσῶν τῆς Εὐρώπης· οὐχ ἦττον ἢ καλλονὴ τῆς εἰχεν· ἐλάττωμά τι, τὸ ὁποῖον μεγάλως κατέθλιβεν αὐτήν, τοῦτέστιν ἡ κόμη τῆς ἦτο ἀμφιβόλου χρώματος. Ὅπως δ' ἐπανορθώσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, ἐνέβαπτεν αὐτὴν ἐντὸς ὑγροῦ τινος, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς περιεῖχεν εὐφλέκτους οὐσίας. Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν περιεφέρετο εἰς τὸν κήπον τοῦ Ἀλκαζάρ, αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἦσαν τοσοῦτον φλογεραί, ὥστε αἰφνης ἤναψεν ἡ κόμη τῆς. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν νεαρός τις ἀκόλουθος, ὅστις ἤρχετο πρὸς αὐτήν, ἀποσταλὴς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, παρετήρησε τὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀναθρώσκοντα καπνόν, καὶ δὲν ἐδίστασεν, ἐναντίον ρητῆς διαταγῆς, ἀπαγορευούσης τὴν μετὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Καστιλλίας ἐπαφὴν οἰουδηποτέ ἀνθρώπου, νὰ ἐξαγάγῃ πάρυτα τὸν ἐκ χνοομετάξης πολυτίμον μανδύαν του καὶ νὰ καλύψῃ δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἰωάννης τῆς Πορτογαλλίας.

Τὸ πῦρ αὐθωρεὶ κατεσταλῇ, ἀλλ' ἡ βασιλίσσα, ἐνῶ νῦν χάριστει τὸν σωτήρᾶ τῆς διὰ τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του, παρετήρησε τὸ κομψὸν ἀνδραγαθίον του καὶ τὴν ἐν γένει καλλονὴν τοῦ προσώπου του, καὶ ἐθαύμασεν ἐπὶ τοιαύτῃ ἀσυνήθει ὄντως δι' ἄνδρα καλλονῇ. Ὅθεν, θαμβωθείσα κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῇ καλλονῇ τοῦ ἀκολούθου τούτου, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐρασθῇ αὐτοῦ ἐμμανῶς. Τυφλωθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ δικαιολογούσα τὸ παράπτωμά τῆς εἰς τὴν ἀστασίαν καὶ ἀπιστίαν τοῦ συζύγου τῆς, ἤρξατο καλλιεργοῦσα τὸν ἔρωτα τοῦτον, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν κρυπτῇ καὶ παρὰ βύσπῃ, ἀλλὰ κατόπιν τοσοῦτον ἀπροκαλύπτως, ἥ μᾶλλον τοσοῦτον ἀναισχύντως, ὥστε ὁ ἔρως οὗτος ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καταλιπὼν ἀνεξίτηλα ἀτιμωτικὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς.

Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπῆρξεν ὄντως ἀπίστευτος ἡ τύχη τοῦ εὐτυχοῦς ἐκείνου ἀκολούθου, ὅστις ὠνομάζετο δὸν Βελτράνδος Δε-λὰ-Κουέδας. Καθεῖξεν ἀλληλοδιαδόχως διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἐπὶ τέλους κατέστη εἰς τῶν μᾶλλον εὐνοουμένων τοῦ βασιλέως. Μὴ ἀρκούμενος δὲ εἰς ὅλα ταῦτα, ἤθελε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀξιώματα τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ τὰς θέσεις ταύτας εἶχον καθέξει πρὸ πολλοῦ δύο ἄνδρες, ἰσχυροὶ καὶ ἐξέφρονες, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τολέδης καὶ ὁ μαρκήσιος Δε Βιλλένας, σύμβουλοι καὶ συνυπουργοὶ τοῦ νωθοῦ καὶ ἀφρονος Ἑρρίκου τοῦ τέταρτου.

Ὁ νέος εὐνοούμενος ἐσκέφθη ὅτι ἐδύνατο εὐκόλως νὰ ὑπερπηδῇ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῇ βοηθείᾳ τῆς βασιλίσσης, ἐξασκούσης ἐπὶ τοῦ συζύγου τῆς μεγίστην ἐπιρροήν. Ὁ Ἑρρίκος ἦτο ὄντως χαρακτῆρος ψυχροῦ

καὶ ἀδιαφόρου, μὴ ἔχων ἰδίαν θέλησιν οὐδ' ἐνέργειαν· ἂν πολλάκις ἐλησμόνει τὰς ὕβρεις ἐλησμόνει ἐπίσης καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ ὁ σήμερον ἔχθρος αὐτοῦ καθίστατο αὐριοῦν ὁ ἐπιστηθιώτερος φίλος του.

Ὁ δὸν Βελτράνδος δὲ λὰ Κουέδας εἶχεν ἀνακοινώσει εἰς τὴν βασιλίσσαν τὰ σχέδιά του, αὕτη δὲ διὰ τοῦ διορατικοῦ αὐτῆς ἐνστίγκτου, ὅπερ εἶνε ἐμφυτον εἰς τὴν γυναικα, ἀνεκάλυψεν ὅτι μετὰ τῶν δύο τούτων πολιτικῶν ἀνδρῶν ὑφίστατο διένεξις τις, ἥτις ἡμέραν τινὰ θὰ κατέληγεν εἰς διάστασιν· ὄντως δὲ ἡ φοβερά καταιγὶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκραγῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των καὶ εἶδον αἰφνης ἑαυτοὺς ἀπεκδυομένους παντὸς ἀξιώματος καὶ ἀποστερουμένους τῆς βασιλικῆς εὐνοίας.

Ἐνῶ δὲ οἱ πεπτωκότες οὗτοι αὐλικοὶ ἐκρύβησαν εἰς τὰ βῆθη τῆς γῆς, ἐκπληκτοὶ ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτι ταύτῃ μεταβολῇ τῆς τύχης των, ὁ δὸν Βελτράνδος δὲ λὰ Κουέδας, διὰδεχθεὶς αὐτοὺς, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν.

Εἰς τὴν εἰδησιν ταύτην τὸ κόμμα τῶν δυσηρεστημένων ἠνώνησε τότε τὴν φοβεράν ἦτταν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη, καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ συμβουλευθῇ περὶ τοῦ προκτεῖν μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Τολέδης καὶ τοῦ μαρκησίου Δε Βιλλένας.

Τὰ ἐνδοξα αὐτῶν ὀνόματα, γνωστὰ καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν διὰ τὴν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐπιτυχὴ διοίκησιν τῶν κοινῶν καὶ τὸ ἀσπονδὸν μῖσος, τὸ ὁποῖον ἔτρεφον κατὰ τοῦ νέου εὐνοουμένου, ἦσαν ἀσφαλὲς ἐχέγυα εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς αὐτῶν φίλους, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ κόμμα τῶν δυσηρεστημένων, καὶ οἵτινες, ἐν γενικῇ συνεδρίᾳ, ἀνηγόρευσαν παμπληθεὶ σχεδὸν ἀρχηγοὺς τῆς *πρωμοσίας* τοὺς δύο πεπτωκότες πολιτικοὺς.

Ἔπεται συνέχεια.

Σ. *

ΔΑΜΠΡΟΥ ΕΝΥΓΑΛΗ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

1878

POZINA Η ΑΝΘΟΠΩΛΙΣ

Α

Οἱ ζήσαντες, ἔτι καὶ ἐπὶ βραχὺ, ἐν Ἀθήναις θὰ ἔλαβον πολλάκις τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν εὐχρέσκειν νὰ θαυμάσωσι τὰς λαμπρὰς αὐτῶν ἀστεροφεγγεῖς ἀττικὰς νύκτας, τὸν γλυκὺν αὐτῶν καὶ ἡμερὸν οὐρανόν, τὴν ἀργυρὰν αὐτῶν πανσέληνον.

Ποσάκις, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ἐπὶ τῇ μαγευτικῇ ταύτῃ καλλονῇ τοῦ ἀττικοῦ οὐρανοῦ, τοῦ μόνου ἐξόχως ὠραίου, ὅπερ παρουσιάζουσιν αἱ νεώτεραι Ἀθῆναι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ξένου περιηγητοῦ μετ' ἐκείνων, ἀτινα ὑφείλονται εἰς τὴν πολιάν καὶ σεβαστὴν ἀρχαιότητα, καὶ ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς χειμερινῆς εὐδίας, ὁμιλος φίλων, φύσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ποιητικαὶ — τότε ὑπῆρχε ποίησις ἐν Ἀ-

θήναις — δὲν ἐξήρχοντο μέχρι τοῦ καφφενείου τῆς Ἐκθέσεως ἢ μέχρι τῶν Στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὅπως ἀφθονώτερον καὶ ἐν μείζονι ἡρεμίᾳ ἀπολαύσει τοῦ ἐξαισίου θεάματος, τοῦ θεωρῆσαι τὴν νήνεμον γλαυκὴν θαλάσσαν τοῦ κόλπου τῆς Σαλαμίνος καὶ τοῦ Φαλήρου, τὰς γυμνάς καὶ φαλακράς, πλὴν καὶ οὕτως ὠραίας κορυφὰς τοῦ Ὑμητοῦ, τὸ περιεκλλῆς τοπίον, τὸ ὑπερκείμενον τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου Σταδίου, ὅπερ, ἀγνοῶ διατί, ὅταν βλέπω κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, λαμβάνον τὸ χρυσεῖον ἐκεῖνο καὶ ἰοσιδὲς χρῶμα τῶν ἀσθενῶν πλέον ἀκτίνων αὐτοῦ, τοσοῦτον συγκινεῖ τὴν καρδίαν μου!

Ποσάκις ἐν τοιαύτῃ ἐκστάσει διατελοῦντες, οἱ ὀλίγοι ἐκεῖναι νεαροὶ φίλοι, οἱ ὅλως ἀπείρως ἔχοντες τῶν τοῦ κόσμου, δὲν ἀνέπλυσαν, ζωηρῶς καὶ στωμύλως διαλεγόμενοι, ὑπὲρ ἐκτῶν μέλλον, λαμπρόν, εὐρύ!

Εἶχον τὴν χρυσὴν ἐκείνην ἡλικίαν ἥτις νομίζει ὅτι, *ὅλα ὅσα πετοῦν τρώγονται*.

Ποσάκις, ἐν στιγμαῖς διαχύσεων δὲν ἐξωμολογήθησαν ἀλλήλοις τὰς ἐλπίδας των, τοὺς πόθους των, τοὺς ἔρωτάς των!

Πόσον εὐτυχεῖς ἡμέραι ἦσαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι!

Ὑπὸ τὸ τρέμον καὶ ἀσθενὲς φῶς τοῦ καφφενείου, ὁ μὲν ἀνεγίνωσκε κομψὸν στιχοῦργημα, ἄλλος ἀφήγησιν ἢ σκελετὸν δράματος, τρίτος μελέτην ἐπὶ ξένου συγγραφέως, τέταρτος τοιαύτην περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ ἄλλος, μανίαν ἔχων νὰ καταστῇ ἀνὴρ πολιτευτῆς, ἔδιδε περιλήψιν πολιτικοῦ ἀρθροῦ, ὅπερ ἔμελλε νὰ δημοσιεύσῃ τὴν ἐπιούσαν, ἢ ἐπέκρινε δριμύτως τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως, ἕτερος, τὸ ὄνομα τοῦ Ἰλίου τῆς Μαρίας πᾶσαν στιγμήν ἀνὰ στόμα ἔχων καὶ τὴν πατρίδα τοῦ Βασιγκτώνο λατρευτὸν τοῦ Ἰνδαλμα, ἐλάλει μετὰ θέμης ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων, καὶ τελευταῖος, ὁ Μῶμος τοῦ ὁμίλου ἐκείνου, νεανίας ἀκκήδης καὶ τοῦτ' αὐτὸ *τεμπελεφανῆς*, ἀπήγγελε στίχους σατυρικοὺς ἢ παρωδίας ποιήματός τινος τῶν ποιητικίζόντων ἐταίρων.

Ἐν μιᾷ τῶν τοιούτων συναθροίσεων — ἦτο ἐσπέρα νεφελώδης καὶ ζοφερά, ἐπιτηδεῖα εἰς διέγερσιν μελαγχολικῶν καὶ ἀπαισιῶν συλλογισμῶν — εἰς, ὁ μόνος ἴσως μετὰ τῶν ἀπάντων φιλόσοφος καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων βαθὺς καὶ σοβαρὸς, νεανίας μὲν τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ γέρον τὴν φρένα καὶ τὴν καρδίαν, ἰδὼν τὴν ἀπέναντι Νεκρόπολιν, ἀπήγγελε στίχους, οἵτινες πάντοτε, καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἐν τῇ μέλλοντι, ἀναγινωσκόμενοι θ' ἀναμνησκῶσι προσπληθὴ καὶ πολυτίμον ὕμνον!

Καὶ ὁ ὁμιλος ἐκεῖνος παιδρός, ἀμέριμνος κατὰ τὸ πλεῖστον, ζωηρός, ἐνθους, ὠνειροπόλος νὰ ὑπηρετήσῃ, κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτῷ, τὴν Πατρίδα, νὰ διατελέσῃ ἀχώριστος ἐν τῇ μέλλοντι, διαρκῶς ἠνωμένος, χάριν τῆς ιδέας ταύτης, ἥτις τότε ἀπησχόλει τὸν τε νῦν καὶ τὰς σκέψεις του...

Καὶ ὁμως...

Ἐξ ὅλου ἐκείνου τοῦ φιλικοῦ συμπλέγ-

ματος οὐδὲν ἀπέμεινεν. Τινὰς τῶν φίλων καὶ καλῶν νέων — καὶ οὗτοι ἴσως ἦσαν οἱ εὐτυχέστεροι — ἐπελθὼν βαρὺς ὁ χειμῶν τοῦ θανάτου, ἀπεμάρανεν πρὸ τῆς ὥρας καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ βίου καὶ τοῦ σταδίου, οἱ δὲ λοιποὶ, ἀδυναμήσαντες νὰ ἀντιστῶσιν εἰς τὸν πανταχόθεν εἰσορμῶντα καὶ κατακλύζοντα τὰ πάντα χειμῶνα τοῦ ὕλισμου, πιεσθέντες ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ὑποβλήθησαν εἰς τὸν περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα, αὐτοῦ καὶ οἰκήματος δεόμενοι, κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἑνὸς τῶν τότε συναδέλφων, διότι τοιαύτη κατέστη ἐν τῇ κοιτίδι τῶν γραμμάτων ἡ μεγάλη ἰδέα παντὸς λογίου, παντὸς θέλοντος νὰ ζήσῃ διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ καλῶντος του, διεσπάρθησαν, καὶ, φοικτὸν εἰπεῖν, συναντῶμενοι ἤδη καθ' ὁδόν, δυσκολεύονται ν' ἀναγνωρίσωσιν ἀλλήλους!

Εἰς τοὺς μελαγχολικοὺς τούτους συλλογισμούς, καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα πῶς, με ὤθησεν ἡ εἰς τὴν ἀνὰ χεῖρας μικρὰν ἱστορίαν εἰσαγωγή.

Ἐάν τις τῶν νεωτέρων πόλεων εὐλόγως ἠτύχησε νὰ λάβῃ τὸ ὄνομα Νέαι Ἀθῆναι, ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἡ Φλωρεντία, εἰς ἣν μετὰ δικαίας ὑπερηφανίας οἱ Τισκανοὶ δίδουσι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην. Ἐάν αἱ Ἀθῆναι ἔσχον τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους, ἔσχε καὶ ἡ Φλωρεντία τὴν ἐποχὴν Λαυρεντίου τοῦ ἐκ Μεδίκων, ἔσχον ἐκεῖναι τοὺς ποιητάς, τοὺς συγγραφεῖς, τοὺς καλλιτέχνους τῶν, ἔσχε καὶ αὕτη τοὺς ἰδικούς της, ἔσχεν ἐκεῖνη τὸν Φειδίαν, ἔσχε καὶ αὕτη τὸν Βουοναρρότην.

Ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις συντελοῦσα διὰ τῶν ἰδίων δώρων εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶ πληρεστέραν ὁμοιότητα, ἐχορήγησεν αὐτῇ χώραν περικαλλῆ, ὠραῖον οὐρανόν, νύκτας λαμπράς!

B'

Ἐν τῇ ὁδῷ «Καλτσαγιόλη» — Via Calzaioli — μιᾷ τῶν κεντρικωτέρων τῆς Φλωρεντίας, εἰκοσάδα βημάτων ἀπὸ τῆς «Piazza della Signoria» εὐρίσκει ὁ Ἕλληνας ἐπισκέπτης τὸ «Café Rético», τὸ καὶ καφφενεῖον Ἑλληνικὸν καλούμενον.

Τὸ καφφενεῖον τοῦτο ὑποθέτω ὅτι ἐβασίτησεν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ οὕτως εἶναι γνωστὸν ἐν εὐρείᾳ κύκλῳ, οὐχὶ δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἀφοῦ οὐδὲν ἔχει τὸ ἑλληνικόν, ἢ διότι ἐκεῖ ἰδίως συχνάζει ὁ μπάρμπα-Νικόλας, γέρον Ἰταλός, ἡ ζῶσα ἱστορία ἀπάντων τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ σπουδασάντων Ἑλλήνων, τῶν ὀλιγίστων διαμενόντων νῦν αὐτόθι, τῶν ἐν Λιβόρνῳ διακεκριμένων καὶ ἐν γένει πάντων τῶν ὅπως δῆποτε διερχομένων ἐκ Φλωρεντίας, οὓς συνειθίζει νὰ βλέπῃ πρῶτος ὁ γέρον μπάρμπα-Νικόλας, ὁρίζων εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτοῦ συνέντευξιν ἐν τῇ εἰρημένῳ καφφενεῖῳ, ἀγνοῶ καὶ ἐγὼ πῶς κατορθῶν νὰ μνησθῇ τὴν αὐτόθι ἀφιξίν των, ἴσως καὶ πρὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ λήγοντος ἔτους, μεταξὺ ὄλων τῶν θαμνῶν τοῦ ὧς εἰρηται μικροῦ καφφενεῖου, ἐν τινὶ αὐτοῦ γωνίᾳ, ἐκάθητο πίνων τὸν

καφφέν του νέου, ἔχων ἐπὶ τῆς τραπέζης ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, αἱ πρὸ μικροῦ λαβὼν ἀνεγίνωσκε μετὰ προσοχῆς, διότι, ὡς γνωστὸν, τὰ ἑλληνικὰ πράγματα ἦσαν τότε πλήρως ἐνδιαφέροντος.

Πλησίον αὐτοῦ ἐκάθητο γέρον διοπτροφόρος, ροφῶν σιγάρον καθορ τῶν ἐξ λεπτῶν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπισκεπτόμενος ποτήριον πλήρες μέλανος ποῦντος, θερμοῦ καὶ ἀχνίζοντος ἔτι. Ὁ γέρον παρήτειρε μετὰ πολλοῦ διαφόρου τὸν νέον ἀναγινώσκοντα, προσπαθὼν νὰ ἀνακαλύψῃ ἴσως ἐπὶ τῆς μορφῆς του τὰς ἐντυπώσεις, αἱ οὗτος ἐλάμβανεν, ἀναγινώσκων εἰδήσεις περὶ Ἑλλάδος, ἀλλὰ, μὴ κατορθῶν τοῦτο, ἡρώτα, ἂν αἱ ἐφημερίδες ἀγγέλῳσι τι ἀγαθόν.

Δὲν εἶχεν ἔτι ἀποπερατώσῃ τὴν ἀναγνώσιν τῶν ἐφημερίδων ὁ νέος ἡμῶν, ὅτε ἕτερος θαμνῶν, εἰσελθὼν εἰς τὸ καφφενεῖον, ἀμέσως διητυθύνθη πρὸς αὐτόν.

— Τί κάμνεις ἐδῶ, φίλε μου; ἡρώτησεν ἅμα πλησιάζας.

— Δὲν βλέπεις;

— Αἰωνίως ὁ ἴδιος· ἀνευ καφφέ δὲν δύνασαι νὰ μείνης ποτέ σου.

— Ὅχι, δὲ! Δὲν ἦλθον μόνον χάριν τοῦ καφφέ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀναγνώσω τὰς ἐφημερίδας, τὰς ὁποίας αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔλαβον. Ἐπειτα δὲν ὤφειλον νὰ εἶπω τὰ νέα καὶ εἰς τὸν μπάρμπα-Νικόλα;

— Ἀ! barba-Nicola, buona sera! Cosa abbiamo di nuovo? ἡρώτησεν ὁ νεωστὶ εἰσελθὼν τὸν παρακαθήμενον γέροντα ὃν δὲν εἶχε παρατηρήσῃ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

— Τίποτε, τίποτε· κρύο! κρύο! ὑπέλαβεν οὗτος ἑλληνιστί, μεταχειριζόμενος τὸ ἥμισυ τῶν κεφαλαίων του τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

— Τί κάμνεις; καλὰ εἶσαι, καλὰ;

— Καλὰ, καλὰ, μὲ φτώχεια! εἶπεν ὁ μπάρμπα Νικόλας, ἐξαντλῶν καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ.

— Μοὶ διηγεῖται ἑκατοστὴν ταύτην φορὰν τὰς μετὰ τῶν Ἑλλήνων σχέσεις του, τὰ κατορθώματα τῶν ἐνταῦθα σπουδαστῶν, κατὰ τὰς παραχώδεις ἡμέρας τῶν ἰταλικῶν ἐπανστασέων τοῦ 1848, ἐν οἷς ἐξαιρεῖ τὴν ζωηρότητα τοῦ φίλου Εἰρηναίου Ἀσωπίου. Ἦσαν, μοὶ λέγει, ἑκατὸν εἰκοσιν, ὅτινες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Θεοτόκη καὶ τοῦ Κατζίρη ἐν τῇ πλατεῖᾳ «Pitti», φέροντες τὰ ἑλληνικὰ ἐθνόσημα, ἐξεδήλωσαν τὴν πρὸς τὰς ἰταλικὰς ἐλευθερίας στοργὴν των καὶ εἰτα ἐξεχύθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς. Μοὶ ἔδειξε μεθ' ὑπερηφανίας τὰς ἐπιστολάς, αἱ ἔλαβεν ἐπὶ συστάσει, κατὰ διαφόρους καιροὺς, παρ' Ἑλλήνων καὶ τὰς ὁποίας φυλάττει κιτρινωμέναις ἐν τῇ θυλακίᾳ του, μοὶ ἀνέφερε τὰς ὑπηρεσίας, αἱ προσήνεγκεν εἰς αὐτούς, καὶ ἐν τέλει μοὶ προκονοεῖται διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἑλληνικοῦ παρὰ σήμου, τὸ ὅποτον τῷ ὑπεσχέθησαν. Μοὶ εἶπεν ὅτι θὰ πέμψῃ ἐπὶ τούτῳ ἀναφορὰν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων.

— Ἐτελείωσες τὸν καφφέ σου; ἡρώτησεν ὁ ἕτερος τῶν φίλων, ἀνυπομονήσας ἐκ

τῆς μακρῆς ταύτης ἀφηγήσεως τῶν κατορθωμάτων καὶ παραπόνων τοῦ μπάρμπα Νικόλα. Ἐμπρός, ἀγῶμεν... Ἐρχεσαι καὶ κλείσται εἰς αὐτὰς τὰς θυλακίας, τὰ καφφενεῖα, χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀθλίου ποταῦ, καὶ δὲν ἤξεύρεις νὰ χαρῆς τὸν κόσμον.

— Τί; μήπως προετοιμάζεται διὰ καμμίαν νέαν ἐκδρομὴν; Ἀς νὰ μὴ! Ὅ, μὲ κάμης νὰ καταρασθῇ τὴν ὥραν, καθ' ἣν σὲ εὖρον ἐν Φλωρεντίᾳ, ἂν καὶ ἡ συνάντησίς σου ἤξεύρεις πόσον μὲ νῦ χαρίσθησε Κυριολεκτικῶς μ' ἐξεποδάριασες, ἀδελφέ! Ὅσον διὰ τὰς πρὸς τὸ ἀθάνατον ποτόν, τὸν καφφέν, ὕβρεις σου, δὲν καταδέχομαι ν' ἀπαντήσω, διότι ποτέ σου δὲν ἐνόησες τί θὰ εἴπῃ κέφι!

— Εἶσαι ἀχάριστος! Με κατηγορεῖς, φίλτατε Λουκιανέ, χωρὶς νὰ συλλογίζεσαι ὅτι ἐὰν δὲν ἤμην ἐγὼ ἐδῶ, τίποτε δὲν θὰ ἔβλεπες. Λουκιανὸς θὰ ἤρχετο, Λουκιανὸς θ' ἀνεχώρει. Φαντάσου δὲ πόσον γελοῖος θὰ ἦτο, ὅταν σὲ ἡρώτων τί εἶδες ἢ τί ἔμαθες ἐν Φλωρεντίᾳ, καὶ σὺ θ' ἀπήντας, ὑψόνων τοὺς ὤμους καὶ καταρώμενος τὴν ἀνατολικὴν ὀκνηρίαν σου, ἡ τὸ πολὺ πολὺ θὰ ἐπιπαρώδεις τὸ τοῦ Ρωμαίου λέγων: ἦλθον οὐδὲν εἶδον, ἀπῆλθον. Λοιπὸν σῆκω!

— Ὁμολογουμένως, Μιχαλάκη μου, ἔχεις δίκαιον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔτοιμος νὰ σὲ ἀκολουθήσω εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον, εἶπεν ὁ Λουκιανὸς ἐγειρόμενος.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἀποχαιρετίσαντες τὸν μπάρμπα-Νικόλαν, οἱ δύο φίλοι ἦσαν ἐκτὸς τοῦ καφφενεῖου καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Καλτσαγιόλη.

Γ'

— Ἐμπρός! ποῦ θέλεις τώρα νὰ ὑπάγωμεν; ἡρώτησεν ὁ Λουκιανός.

— Στάσου ὀλίγον, χρειάζεται σκέψις, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ. Πρέπει νὰ διαχωρίζωμεν τὸ δρομολόγιόν μας, ἡξεύρεις δὲ ὅτι ἐγὼ χωρὶς τοιοῦτον δὲν κάμνω τίποτε.

— Ἀποφάσισε ὅπως θέλῃς, ἐγὼ θὰ σὲ ὑπακούσω.

— Πρῶτον ἀπὸ ὅλα, τὰ μουσεῖα τοιαύτην ὥραν εἶναι κλεισμένα....

— Καὶ δι' αὐτὸ οὐδ' ἔπρεπε νὰ τ' ἀναφέρῃς.

— Δεύτερον ἐσπερινὴ παράδοσις δὲν ὑπάρχει πούθενά. Τρίτον.... τίποτε. Ὅπως δῆποτε προτιμῶ νὰ ὑπάγωμεν νὰ περιπατήσωμεν ὑπὸ τὴν Loggia dei Lanzi, τὴν ὡς μικρὸν μουσεῖον ταύτην στοάν, παρὰ νὰ εἰσελθῶμεν ἐκ νέου εἰς τὸ καφφενεῖον.

— Ἀς εἶναι καὶ ὑπὸ τὴν Loggia dei Lanzi.

— Ἀλλὰ τίποτε, τίποτε· πρέπει κάπου νὰ ὑπάγωμεν, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

Καὶ ὁ ἕτερος τῶν φίλων, ξέων τὴν κεφαλὴν ἐξ ἀπορίας ἀνήγειρε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν, ὥσπερ ἐζήτει παρ' αὐτοῦ συμβουλὴν.

Ἐπεται συνέχεια.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ